

enig med mig i, at derfor er der stor Interesse for Laantagerne i at faa Sparekasserne saa solide som muligt. — Naar nu det ærede Medlem siger, at det er Laantagerne, som er „Arbejdsbier“; saa tror jeg nok, det er en Betragtningmaade, der ligger temmelig langt borte fra den sædvanlige. Jeg tror, det er en Sammenligning, som maa siges at halte i en ganske ualmindelig Grad. Det er vist heller ikke derfor, en af vore allerstørste Sparekasser kaldes „Bikuben“; det er ikke, fordi man har tænkt sig, at Laantagerne som Bier vilde søge til den, men derimod Sparerne. Det er Sparerne, der er Bierne. Det er virkelig dem, der sparer Midler op og sætter dem i Sparekassen, man med Rette kan betegne som Arbejdsbierne. Jeg siger jo ikke, at Laantagerne er „Dronerne“, men jeg tror bestemt, at der altid her i Landet vil findes Folk nok, der vil laane. Om der ogsaa altid vil findes Folk nok, der vil spare, stiller sig for mig noget mere tvivlsomt, og det beror altsaa noget paa Sparekassernes Værdi. Men at der altid vil være Folk, som ønsker Laan, er givet. Det gælder ikke blot Staten og Kommunerne, men ogsaa en Mængde private Folk.

Imidlertid er hele Paastanden om, at der ikke er nogen, der varetager Laantagernes Interesser, efter min Mening ikke overensstemmende med de Erfaringer, man høster, naar man gør sig bekendt med Rigsdagens Forhandlinger. Hvis det ærede Medlem, som han antydede, har læst Forhandlingerne i 1900 i Folketinget, saa vil han se, at det vilde være overdrevent af mig, naar jeg sagde, at var der et Medlem i Folketinget, som talte paa Sparekassernes Vegne, saa var der ti, der talte paa Laantagernes Vegne, for jeg tror saamænd ikke, der var et eneste Medlem, som talte paa Sparerne Vegne. Man tænkte paa Laantagerne og vilde have gennem Sparekasseraadet, ligesom ogsaa det ærede Medlem vilde have, en *lav Indlaansrente* for derigennem at opnaa en *lav Udlaansrente*. Det vil jeg bede det ærede Medlem se efter. Hvis han ikke vil det, kan han blot vente, til dette Lovforslag kommer i Folketinget, saa vil han ganske sikkert erfare — jeg forudsiger det —, at de fleste Medlemmer, som tager Ordet, vil tale paa Laantagernes Vegne. Det er derfor ikke rigtigt, at Laantagernes Interesser er blevne glemte, og de vil sikkert heller ikke i Fremtiden blive det i denne Sag.

Naar det ærede kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen) udtalte, at jeg som

Minister har stillet mig ikke uevenlig overfor Tanken om en Maksimumsrente for Sparekasser, saa vedkender jeg mig dette fuldt ud. Jeg har ikke nu læst det, jeg har sagt i den Henseende, men jeg tror, jeg kan sige, at alt, hvad jeg i den Henseende har sagt, kan man læse op, og jeg vil staa ved det. Men jeg har ingen Sinde udtalt mig for en Maksimumsrente for andre Pengeinstitutter end Sparekasser, og jeg har aldrig udtalt mig for en Maksimumsrente, som skulde være forskellig for de forskellige Sparekasser i Landet og i de forskellige Egne af Landet, afpasset, om jeg saa maa sige, individuelt. Det har jeg aldrig gjort, og det vil jeg heller ikke komme til at gøre. Og hvis det ærede Medlem havde indskrænket sig til at stille et lignende Forslag som det, der var fremme i 1900, saa vil jeg sige, at min Stilling denne Gang vilde have været nøjagtig den samme som den Gang. Der kan staa Mening mod Mening, men jeg er aldeles paa det rene med, at en Maksimumsrente i mange Henseender vilde medføre store og let paaviselige Fordele. Men jeg kan ikke indse andet, end at ved det her foreslaaede Raad er Ulemperne langt, langt overvejende, idet der er megen Plads for Vilkaarlighed og ringe Udsigt til Enighed.

Naar saa det ærede Medlem sagde, at jeg maatte dog vide, at der kunde være og er forskellige Renteaansættelser, f. Eks. paa Langeland og paa Ærø, saa vil jeg sige, at det er der sikkert. Jeg tvivler ikke paa, at det ærede Medlem har Ret i, at man et Sted i Landet yder noget større Rente end et andet Sted. Men der er i Virkeligheden ganske overordentlig stor Forskel paa dette faktiske Forhold og saa at lade den Rente, som skal ydes de forskellige Steder, fastsætte ved Lovbud. Den Forskel, der nu er i Renten, er etableret paa frivillig Maade, men den vilde for Fremtiden af ganske udenfor staaende Personer blive fastsat ved Tvang. Jeg synes derfor ikke, der er nogen Analogi mellem dette, at der virkelig er en Forskel paa Renten i de forskellige Dele af Landet, i de forskellige Institutter efter deres Art og Virkemaade, og at sige, at nu vil vi slaa fast, hvordan Renten skal være, thi man kan jo netop derved risikere at komme i Strid med de Forhold, som, ad Frivillighedens Vej, dikterer den Forskel, der nu er til Stede.

Den højtærede Minister har sagt, hvad jeg ganske kan tiltræde, at de af det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Brandes) fremsatte kritiske Bemærkninger — det ærede Medlem er jo saa heldig ikke at have været